

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ФЕНОМЕН СИЛИ

Міць України – її люди.
Захищаємо права,
будуємо майбутнє.

Ветеран російсько-української війни **Любомир Перожак**

Фото: Youry Bilak

№1
2025

moscowconvention.com

ПРАВА ЛЮДИНИ – НЕ АБСТРАКЦІЯ, А ТЕ, ЩО ВИЗНАЧАЄ НАШЕ ЖИТТЯ

2024 рік для українців був сповнений викликів, трагедій, надій і кропіткої роботи. **Впродовж року в Україні пролунало майже 22 тисячі сигналів повітряної тривоги, Росія атакувала українців понад 12,5 тисячами ракет та безпілотників.** Кожне забране ворогом життя – трагедія для всієї України, плювок на систему світової безпеки і міжнародне гуманітарне право.

Політика утихомирення агресора призводить лише до нових масштабних злочинів, що світ спостерігає за цим з 2014 року, коли розпочалася російсько-українська війна. Однак навіть у таких умовах українці продовжують вірити, мріяти і діяти заради справедливого миру. Українці продовжують бути сильними.

Фото: Libkos

Минулий рік ще раз нагадав, права людини – це не абстракція, а те, що визначає наше життя: від повсякденних справ до можливості жити без страху.

Офіс Омбудсмана працює і знаходить нові рішення, аби права кожного українця та українки були захищені, що особливо важливо під час війни.

2024 РІК ОФІСУ ОМБУДСМАНА У ЦИФРАХ

- **123 221 звернення** надійшло до Офісу Омбудсмана у 2024 році. Це на 29% більше, ніж у 2023 році. У 2023 році – 95 796, у 2022 році – 42 485.
- **80 713 громадянам поновили права.**
- **5 682 позиції до проєктів нормативно-правових актів** опрацювали.
- **3 202 моніторингові візити** здійснили за рік.

ВІЛЬНИЙ СВІТ РАЗОМ З УКРАЇНОЮ

5 грудня 2024 року в Києві Офіс Омбудсмана провів масштабну Міжнародну правозахисну конференцію **“Десятиліття 2014-2024. Відвойовуючи права людини. Зберігаючи демократію”**. Захід відбувся за підтримки проєкту **“Трансформаційне відновлення задля безпеки людей в Україні”**, що фінансується Урядом Японії та впроваджується Програмою розвитку ООН (ПРООН) в Україні.

У конференції взяли участь понад 1000 учасників. Це представники влади, Омбудсмани, правозахисники, журналісти й громадянське суспільство, представники міжнародних правозахисних організацій: ООН, FRA, МКЧХ, ENNHRI й інші. **Генеральний секретар Ради Європи Ален Берсе приїхав в Україну, щоб особисто долучитися до події.**

#RussiaIsATerroristState

10

МІЖНАРО
ДЕСЯТІ

Відвойовуючи права людини

Урочисте відкриття заходу розпочалося з виступу Президента України Володимира Зеленського.

Омбудсман України Дмитро Лубінець звернувся до міжнародних партнерів й усіх присутніх із закликом врятувати демократичні принципи світу, адже зараз вони опинилися під загрозою диктаторів.

За участі Представників Уповноваженого й іноземних спікерів на полях конференції проходили дискусійні панелі, де обговорювалася криза світової правозахисної системи, шляхи її подолання, пошук та низка інших гострих тем.

ДЕМОКРАТІЯ – ЦЕ ВИБІР, ЯКИЙ ПОТРІБНО ЗАХИЩАТИ

ДЕНА ПРАВОЗАХИСНА КОНФЕРЕНЦІЯ
ДЕСЯТИЛІТТЯ 2014-2024

Відвойовуючи права людини | Зберігаючи демократію

ПОВЕРНЕННЯ ДІТЕЙ В УКРАЇНУ – ПРІОРИТЕТНЕ ЗАВДАННЯ ДЕРЖАВИ

Депортація дітей – це одна з ознак геноциду, який здійснює Росія проти українців. Офіційно зафіксовано, що 19 546 українських дітей депортовані та примусово переміщені Росією. Справжня кількість таких випадків може бути значно більше. Діти на тимчасово окупованих територіях України перебувають під постійним ризиком депортації та примусової русифікації.

У межах реалізації **4 пункту Формули миру Президента України** наша держава працює над залученням міжнародних партнерів та нових методів тиску на РФ для повернення українських дітей додому.

Завдяки злагодженій роботі Офісу Омбудсмана, державних органів, громадських організацій та міжнародних партнерів у 2024 році вдалося повернути 449 дітей у межах ініціативи Президента України **Bring Kids Back UA**. Окрема вдячність Державі Катар за послідовну допомогу!

1183 українські дитини повернули з Росії та ТОТ України з початку повномасштабного вторгнення. Кожне повернення потребує надзусиль, але врятована дитяча доля варта всього.

#RussiasATerroristState

Возз'єднання сина та мами-військово-полоненої: вони не бачилися понад два роки. Офіс Омбудсмана повернув з ТОТ України хлопчика Дмитра. Він не бачив свою маму понад два роки: жінка перебувала у російському полоні. Під час обміну військовополоненими 31 травня хлопчик нарешті зустрівся з мамою: вперше за останні роки вони змогли обійнятися.

На Батьківщину вдалося повернути 8 українських діток

29 листопада 2024 року в Україну повернули 8 діток з тимчасово окупованих територій України. **Повернутим дітям від 6 до 16 років.** Дехто із діток має хвороби, тож їх зустрічали в Україні разом зі швидкими. Серед повернутих є й хлопчик, який на момент російського вторгнення перебував у "Олешківському дитячому будинку-інтернаті", вихованці якого були вивезені окупаційною владою до міста Скадовськ та РФ.

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЦИВІЛЬНІ ЗАРУЧНИКИ РФ – ЖЕРТВИ РОСІЙСЬКИХ ЗЛОЧИНІВ

Росія незаконно викрадає та ув'язнює українських цивільних громадян ще з 2014 року. **Понад 16 000 осіб вважаються зниклими безвісти внаслідок збройної агресії РФ.** Верифіковано, що в місцях несвободи РФ перебувають понад 1 700 цивільних. Росія катує цивільних, піддає насиллю, не надає доступу до медичної допомоги та утримує в неналежних умовах.

19 вересня 2024 року в російській неволі **померла українська журналістка Вікторія Роцина.** Росія не повідомляє про причину смерті молодої 27-річної жінки, а також досі не повернула її тіло. Її батько так і не дочекався доньки, а тепер не має змоги належно попрощатися з нею.

Ситуація щодо повернення цивільних є особливо складною. Своїми діями Росія порушує 4-ту Женевську конвенцію, третя стаття якої забороняє захоплювати цивільних заручників.

З початку повномасштабного вторгнення вдалося повернути 171 цивільного. В Україні створена **Робоча група з питань захисту прав і свобод цивільних осіб** у складі Координаційного штабу з питань поводження з військовополоненими. Впродовж 2024 було проведено 4 засідання Робочої групи, під час яких опрацьовані механізми повернення для різних категорій цивільних громадян.

10 цивільних українців повернули з неволі

28 червня вдалося провести найбільше повернення незаконно утримуваних цивільних українців у 2024 році, п'ятьох з них повернули з Білорусі, інших п'ять – з РФ. **Історія кожного повернутого була наповнена болем, деякого з них утримували понад 6 років.** Зі звільненими українцями поспілкувалися працівники Офісу Омбудсмана та зафіксували їх фізичний і моральний стан.

Повернулися Катерина Брюханова, Людмила Гончаренко, Павло Купрієнко, Микола Швець, Наталія Захаренко, Наріман Джелал, Валерій Матюшенко, Олена Пех, Богдан Гелета та Іван Левицький.

ПОВЕРНЕННЯ ВІЙСЬКОВОПОЛОНЕНИХ — ПОРЯТУНОК ЖИТТІВ

- **60 обмінів** провели з початку повномасштабного вторгнення.
- **3981 українця** повернули,
- **171 з них** — цивільні.

#RussiasATerroristState

У 2024 році Україна здійснила 11 обмінів і повернула 1358 своїх людей — як військових, так і цивільних

На кожному обміні присутні працівники Офісу Омбудсмана, які фіксують, у якому стані повертаються наші воїни додому. Офіс проводить опитування та фіксацію свідчень щодо умов утримання та поводження з військовополоненими. Це здійснюється з метою встановлення порушень норм МГП Росією щодо українських полонених і цивільних осіб.

Напередодні Нового року 189 українців повернулися з російського полону

30 грудня 2024 під час обміну військовополоненими **вдалося повернути додому 189 українців, включно з 2 цивільними**, – це найкращий подарунок для них та їхніх рідних.

Чимало громадян України перебували в російському полоні понад 2,5 роки. Захисники мають загострені хронічні хвороби, мінно-вибухові травми, важкі поранення.

Результати взаємодії з російською стороною: обміни посилками та листами для військовополонених, передача та верифікація списків

Для розв'язання гуманітарних питань у 2024 році Омбудсман України Дмитро Лубінець мав комунікацію з російською уповноваженою з прав людини Тетяною Москальковою, а також зустрічі за сприяння МКЧХ на території Білорусі. У межах реалізації взаємних відвідувань військовополонених, одержали відомості про **понад 1700 відвіданих українських полонених** представниками російської уповноваженої з прав людини.

Упродовж року здійснили взаємний обмін **1000 листів** від військовополонених та **1500 листів** від родичів до полонених. Зокрема, ми передавали списки військовополонених, а також списки незаконно утримуваних РФ цивільних. А напередодні Різдва обмінялися посилками для військовополонених обох сторін: передали по **1500 пакунків** з теплим одягом та іншими необхідними речами.

95% українських військовополонених зазнали тортур – дані ООН

Росія порушує Женевську конвенцію про поводження з військовополоненими. Також Росія так і не створила змішану медичну комісію, у відповідь на аналогічний крок України. Така комісія стала б першим кроком для репатріації тяжкопоранених і тяжкохворих військовополонених.

Страти українських військовополонених – свідомо політика РФ

Офіс Генпрокурора України веде розслідування кримінальних проваджень, пов'язаних із розстрілами 177 українських військовополонених, 109 з яких були страчені у 2024 році (станом на 22.11.2024). **Ці дії є порушенням Женевських конвенцій та кваліфікуються як міжнародний злочин.** Після кожного відомого випадку страт, Омбудсман України Дмитро Лубінець направляє листи до ООН та МКЧХ, аби вони фіксували ці порушення.

Обов'язок держави – захищати права ветеранів

У листопаді 2024 року у Львові відбувся Міжнародний форум **“Ветерани – шлях Додому”**. Дмитро Лубінець розповів, що Офіс Омбудсмана отримує звернення від самих ветеранів, тому бачить тенденції того, які є проблеми у наших Захисників.

#RussiasATerroristState

Ще у березні 2023 року ми виступали за забезпечення доступного і якісного сервісу для ветеранів, рідних загиблих оборонців у форматі “єдиного вікна” в регіональних центрах надання адмінпослуг. Нині Мінветеранів реалізовує такий формат. **Офіс Омбудсмана забезпечує ветеранів інформацією про їхні права, доступні послуги та ресурси. Ми напрацьовуємо рекомендації міністерствам й іншим органам влади.**

Офіс Омбудсмана систематично організовує зустрічі з родичами військовополонених і зниклих безвісти оборонців України. Спілкування допомагає сім'ям отримати важливу інформацію, а органам влади – чути про проблеми людей. **Найбільша регіональна зустріч відбулася у Вінниці – до неї долучилося понад 700 людей.**

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- Поновили права **1 248** осіб у 1064 випадках.
- Здійснили **53** моніторингові візити задля контролю дотримання прав військовослужбовців, громадян України при здійсненні призову на військову службу під час мобілізації, проведення ВЛК, реабілітаційних послуг, рівня медичного забезпечення тощо.
- Відкрили **59** проваджень Уповноваженого.
- Підготували позиції Уповноваженого до **555** нормативно-правових актів.

Як результат, за ініціативою Уповноваженого внесені зміни у законодавстві, зокрема:

- затверджений порядок надання статусу учасника бойових дій у період воєнного стану в автоматичному режимі відповідно до постанови Кабміну від 10.09.2024 № 1041;
- забезпечене право відстрочки від призову на військову службу під час мобілізації військовозобов'язаних, чиї близькі родичі, зокрема рідний (повнорідний, неповнорідний) брат чи сестра, загинули або зникли безвісти під час участі в бойових діях відповідно до Закону України № 3916-ІХ.

Юрій Ковбаса

Представник Уповноваженого з прав людини в системі органів сектору безпеки й оборони
kovbasa@ombudsman.gov.ua

РОСІЯ СТВОРИЛА ВСІ УМОВИ ДЛЯ ЗМІНЕННЯ ІДЕНТИЧНОСТІ УКРАЇНСЬКИХ ДІТЕЙ

У липні 2024 року **Офіс Омбудсмана** презентував **Спеціальну доповідь Уповноваженого “ПЕРЕОПИЛЕНІ. Системна російська політика знищення української ідентичності дітей”** для міжнародних партнерів, представників дипломатичного корпусу, медіа та громадськості.

У спецдоповіді йдеться про стратегічний **вимір геноцидної політики РФ**. Під приводом “оздоровлення” й “лікування” росіяни примусово вивозять наших дітей, піддаючи милітаризації та перевихованню. Мета таких дій – повністю знищити українську ідентичність у наших дітях.

#RussiasATerroristState

Під час свого виступу Омбудсман України Дмитро Лубінець звернувся до міжнародних партнерів і закликав їх докладати більше зусиль у межах Міжнародної коаліції країн за повернення українських дітей.

Сподіваюся, що цей документ із зафіксованими деталями, допоможе визнавати дії РФ як воєнний злочин з ознаками геноциду. Ми потребуємо відновлення справедливості.”

Реінтеграція повернутих дітей – необхідність для їхнього повноцінного життя в суспільстві

Наша інституція спільно з неурядовими благодійними та громадськими організаціями успішно **налагодила алгоритм роботи для реінтеграції дітей**, повернутих на підконтрольну Україні територію з ТОТ України, а також повернутих з депортації чи примусового переміщення.

У Центрі захисту прав дитини проводиться детальне опитування, мета якого визначення потреб дітей та забезпечення необхідної підтримки. **Це дозволяє забезпечити ефективний підхід до відновлення прав і соціальної адаптації дітей.**

У Центрі захисту прав дитини за моделлю Барнахус ми сприяємо проведенню опитування дітей та координації органів державної влади для забезпечення найкращих інтересів дітей, які стали свідками та/або потерпілими внаслідок воєнних злочинів Росії, а також дітей, які є постраждалими або свідками в кримінальних правопорушеннях.

За 2024 рік проведено опитування **140 дітей**, які були повернуті на підконтрольну Україні територію, і **55 дітей**, які є постраждалими або свідками у кримінальних правопорушеннях.

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- Поновили права **11 319** дітей.
- **128** моніторингових візитів провів Департамент моніторингу дотримання прав дитини.
- За підтримки ЮНІСЕФ запроваджена система відвідувань, яка дозволила здійснити понад **700** моніторингових регіональними представництвами Уповноваженого.
- Відкрили **722** провадження Уповноваженого.
- Опрацювали **282** нормативно-правових акти як головний виконавець та **171** у співвиконанні.
- Підготували пропозиції до **101** проєкту нормативно-правових актів.
- Провели **19** засідань щодо реінтеграції повернутих дітей.
- Підписали **17** меморандумів про співпрацю та взаємодію з організаціями-партнерами, з якими здійснюється активна співпраця.

Ірина Сулова

Представник Уповноваженого з прав дитини

suslova@ombudsman.gov.ua

ЗАХИСТ ПРАВ ВПО: ДЕРЖАВНА ПІДТРИМКА МАЄ БУТИ РЕАЛЬНОЮ

Внутрішньо переміщені особи стикаються з низкою проблем, тому задача держави надавати їм підтримку, якої вони потребують насправді. З цією метою Офіс Омбудсмана провів аналіз виконання **Стратегії державної політики щодо внутрішнього переміщення на період до 2025 року** та Операційного плану з її реалізації у 2023–2025 роках.

20 серпня 2024 року наш Офіс провів захід з представлення **аналізу для інформування представників держустанов, місцевих органів влади, громадськості про стан забезпечення прав ВПО**. Уповноважений Верховної Ради України з прав людини Дмитро Лубінець закликав Уряд підготувати дієвий документ, який зможе змінити ситуацію і на центральному рівні і на місцях. Захист та інтеграція ВПО має стати пріоритетом.

Поновили право 122 мешканців будинку, який зазнав пошкоджень внаслідок російської агресії

До Омбудсмана України Дмитра Лубінця надійшло колективне звернення від мешканців одного з будинків у Херсоні. **В результаті попадання російської ракети, будівля зазнала серйозних руйнувань, а електропостачання в будинку було припинене**. За миттєвим реагуванням Офісу Омбудсмана, міська військова адміністрація терміново вжила заходів щодо проведення ремонтних робіт і відновлення електричної енергії, де проживають 122 особи.

Освіта для молоді з ТОТ України: проаналізували головні проблеми та надали рекомендації

В умовах збройної агресії РФ проти України одним із ключових завдань підтримки молоді, яка проживає на тимчасово окупованих територіях, є **збереження зв'язку з українською системою освіти, зокрема, забезпечення можливості здобувати освіту**.

Щоб визначити основні потреби вступників та поліпшити умови вступу, ми провели опитування студентів та здійснили моніторинг діяльності освітніх центрів. Як результат, провели захід **“Освітній компас на українське майбутнє для молоді з тимчасово окупованих територій”**, на якому презентували два аналітичні звіти, в яких визначені проблеми у даній сфері та надані рекомендації.

Аналітичний звіт

за результатами комплексного опитування студентства з ТОТ України щодо освітніх потреб і проблем, пов'язаних зі здобуттям освіти

Аналітичний звіт

“Готовність закладів освіти, на базі яких створено освітні центри, до вступу дітей та молоді з тимчасово окупованих територій”

Право на гідність у МТП: як організувати ефективне функціонування місць тимчасового проживання

Забезпечення права на придатне житло залишається проблемним питанням в умовах війни. Офіс Омбудсману спільно з Кластером з питань управління та координації місцями компактного проживання ВПО розробили посібник **“Як мають функціонувати місця тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб”**. Документ ми розповсюджуємо серед керівників та інших посадових осіб, які відповідальні за облаштування та функціонування МТП. Документ виконує роль своєрідного довідника з оснащення та використання МТП.

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- Поновили права **2 255** осіб.
- Здійснили моніторингові візити до **167** освітніх центрів для абітурієнтів з тимчасово окупованих територій України у 21 області України. Заклади вищої освіти отримали **703** рекомендації.
- Провели **1 262** моніторингові візити до місць тимчасового проживання ВПО.
- За результатами візитів органам влади надали **3 156** рекомендацій щодо приведення умов проживання в МТП до мінімальних стандартів.
- Відкрили **579** проваджень Уповноваженого.
- Опрацювали **272** нормативно-правових акти як головний виконавець та **112** у співвиконанні.
- Провели **4** засідання експертної ради. За результатами засідань державним органам виконавчої влади внесли **26** рекомендацій, 19 з яких уже виконані.

Ольга Алтуніна

Представник Уповноваженого з прав громадян, постраждалих внаслідок збройної агресії проти України
altuninaom@ombudsman.gov.ua

ЗАХИЩАЄМО СОЦІАЛЬНІ ТА ЕКОНОМІЧНІ ПРАВА

Офіс Омбудсмана працює задля захисту соціальних та економічних прав людини. **Задля цього підготували 2 Конституційні подання:**

- з питань соціального захисту щодо зменшення розміру доплати до пенсії громадянам, які проживають у зоні радіоактивного забруднення (*відкрито конституційне провадження у справі*);
- з питань права на працю щодо обмеження роботодавцем права на відпочинок найманих працівників, зокрема надання щорічної основної відпустки у період дії воєнного стану (*після дослідження матеріалів справи на відкритій частині пленарного засідання Конституційний Суд України перейшов до закритої частини пленарного засідання для ухвалення рішення*).

Також внесли 5 подань Уповноваженого щодо усунення виявлених порушень прав людини і громадянина:

- **Міністру розвитку громад та територій України** щодо забезпечення прав громадян шляхом відновлення проведення заходів державного архітектурно-будівельного нагляду;
- **Київському міському голові** щодо забезпечення права членів загиблих (померлих) Захисників та Захисниць України на встановлення надмогильних споруд за власні кошти;
- **Комарнівському міському голові Львівської області** щодо забезпечення права мешканців п'яти багатоквартирних будинків на отримання комунальних послуг з централізованого водовідведення та управління побутовими відходами;
- **Стрийському міському голові Львівської області** щодо забезпечення розгляду заяв мешканців багатоквартирного будинку про відключення будинку від систем централізованого тепlopостачання та постачання гарячої води;
- **Погребищенському міському голові Вінницької області** щодо виділення заявниці земельної частки (паю), на яку вона має право.

Офіс Омбудсмана ініціює зміни до законодавства у сфері захисту соціальних та економічних прав

Цього вдається досягти завдяки роботі інституції та зверненням небайдужих громадян. До прикладу, забезпечене право:

- 22400 науковцям, державним службовцям, працівникам органів місцевого самоврядування на **проведення індексації пенсії** вперше з 1 березня 2024 року, а не з 1 липня, як це було у попередні роки, відповідно до постанови Уряду від 23.02.2024 № 185;
- всіх військовослужбовців, незалежно від виду проходження ними військової служби, на **отримання пільг по сплаті кредиту** відповідно до Закону України № 3621-IX.

Рекомендації Уповноваженого до органів влади врахували, зокрема, у таких випадках:

- Мінекономіки розробили проєкт Закону України “Про позасудове вирішення споживчих спорів”;

- Уряд подав до Верховної Ради України законопроект, яким визначено платника ЄСВ за осіб, позбавлених особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України з метою зарахування цього періоду до страхового стажу;
- відновили право членів сімей загиблих на виробництві на отримання одnorазової допомоги шляхом скасування вимоги про збіг місця реєстрації членів сім'ї з місцем реєстрації померлого.

За порушення природоохоронного законодавства відкрито **2 кримінальних провадження і притягнуто 2 посадові особи** суб'єктів господарювання до адміністративної відповідальності. Також **анульовано** суб'єкту господарювання спеціальний дозвіл на користування надрами.

Спеціальна доповідь щодо стану додержання соціальних та економічних прав повнолітніх осіб, які потребують опіки та піклування, в умовах дії правового режиму воєнного стану.

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- Поновили права **29 693** громадян.
- Відкрили **674** провадження Уповноваженого.
- Внесли **5** подань Уповноваженого щодо усунення виявлених порушень прав людини і громадянина.
- Підготували **2** Конституційні подання з питань соціального захисту та з питань права на працю.
- Провели **58** моніторингів, якими охопили **335** об'єктів.
- Опрацювали **1 773** нормативно-правових акти, які виносились на засідання комітетів Верховної Ради України, урядових комітетів та надходили на погодження від центральних органів виконавчої влади.
- Провели **97** правопросвітницьких заходів спрямованих на захист соціальних та економічних прав.
- Провели **3** засідання Експертної ради при Представнику Уповноваженого з соціальних та економічних прав.

Олена Колобродова

Представник Уповноваженого з соціальних та економічних прав
kolobrodova@ombudsman.gov.ua

САМІТ МИРУ: ОБ'ЄДНУЄМО СВІТ ЗАДЛЯ МИРУ І ПОВЕРНЕННЯ НАШИХ ГРОМАДЯН ДОДОМУ

101 держава і міжнародна організація взяла участь у Саміті миру, що відбувся у Швейцарії 15-16 червня. Це представники з усіх континентів, що говорить про справжню багатополарність та інклюзивність. Обговорення стосувалися трьох пунктів української Формули миру: ядерної та продовольчої безпеки та звільненню полонених (4 пункт).

39 учасників Саміту на найвищому рівні взяли участь у тематичній сесії щодо реалізації пункту 4 Формули миру.

Учасники обговорили конкретні ініціативи з повернення додому українських дітей, цивільних та військовополонених. **До кінця 2024 року кількість держав та міжнародних організацій, які підтримали підсумкове Спільне комюніке Саміту миру, збільшилась до 95.** Усі вони підтримали заклик до репатріації полонених за формулою “всіх на всіх” та безумовне повернення українських дітей. **Справедливість може бути тільки тоді, коли міжнародне право є повністю реалізованим.**

ДІЯТИ ЗАРАДИ РЕЗУЛЬТАТІВ: ЗУСТРІЧІ З МІЖНАРОДНИМИ ПАРТНЕРАМИ У 2024 РОЦІ

Протягом року значно активізувалась діяльність **Робочої групи пункту 4 Формули миру Президента України.** Загалом провели 6 засідань Робочої групи, до кожного з яких долучалось понад 40 представників іноземних держав та міжнародних організацій.

2 лютого офіційно запустили **Міжнародну коаліцію за повернення українських дітей**, членами якої є 41 держава. 13 нових держав долучились до роботи коаліції протягом 2024 року та роблять свій внесок у реалізацію 9 проєктів з повернення і реабілітації українських дітей.

26 лютого за ініціативи Омбудсмана Дмитра Лубінця провели першу зустріч **Міжнародної платформи за звільнення незаконно утримуваних Російською Федерацією цивільних осіб** за участю представників 47 держав та міжнародних організацій.

30–31 жовтня в Канаді відбулася **Міністерська конференція щодо людського виміру української Формули миру**, до якої доєдналися понад 70 представників іноземних держав та міжнародних організацій. За підсумками узгодили **“Монреальське зобов’язання”**, спрямоване на сприяння повернення всіх полонених і депортованих українців як дорослих, так і дітей.

Наприкінці травня 2024 року Омбудсман Румунії Ренате Вебер спільно з Омбудсманом України Дмитром Лубінцем провели спільні моніторингові візити на території України та Румунії щодо дотримання прав національних меншин (спільнот). **Це важлива передумова вступу України до ЄС та забезпечення прав кожного та кожної.**

#RussiasATerroristState

Робимо кроки для європейського майбутнього України

Офіс Омбудсмана бере активну участь у процесах європейської інтеграції України, зокрема:

- взяли участь у двосторонніх зустрічах України та Європейської Комісії в межах здійснення офіційного скринінгу відповідності законодавства України праву ЄС;
- беремо участь у розробці Дорожніх карт “Верховенство права” та “Функціонування демократичних інституцій”;
- зробили внесок при підготовці Звіту про прогрес України в межах Пакета розширення ЄС 2024 року.

Голос України на міжнародній арені зазвучав гучніше

Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини Дмитра Лубінця у січні 2024 року вперше в історії інституції **обрали до керівного органу міжнародного об’єднання омбудсманів Ради директорів Європейського регіону Міжнародного інституту омбудсмана.**

А вже у жовтні 2024 року колеги обрали Уповноваженого членом правління Європейської мережі національних інституцій з прав людини (**ENNHRI**) та альтернативним членом Бюро Глобального альянсу національних інституцій з прав людини (**GANHRI**).

Бути голосом України в цьому міжнародному середовищі – це шанс захищати права наших громадян і зміцнювати міжнародну підтримку України.

Ізоляція Росії: країні-терористу не місце у міжнародних організаціях

В жовтні 2024 року після виступу Омбудсмана України на Генеральній асамблеї Асоціації омбудсманів Середземномор'я (АОМ) спільним рішенням члени АОМ **виключили уповноважену з прав людини в РФ зі своєї організації**, що позбавило РФ майданчику для просування хибних наративів та пропаганди.

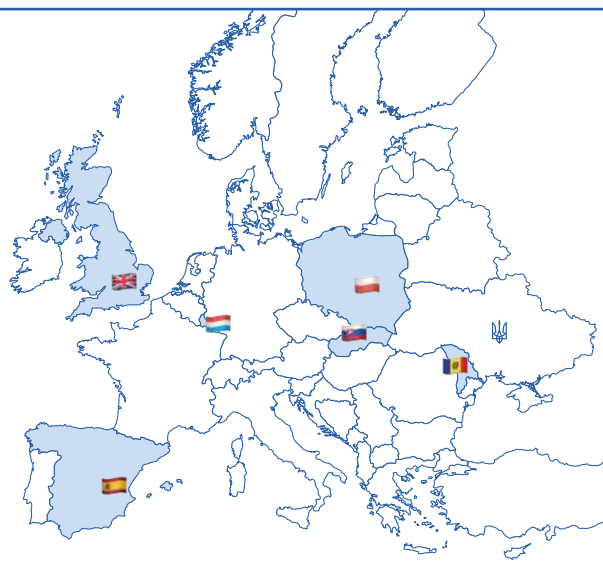

Завдяки активній адвокаційній роботі Омбудсмана України з міжнародними партнерами Уповноважена з прав людини в РФ вже з листопада 2024 року позбавлена будь-якого статусу і більше не є національною інституцією з прав людини за рішенням Підкомітету з акредитації Глобального альянсу національних інституцій з прав людини (SCA GANHRI) на його осінній сесії. **У переліку 118 акредитованих національних інституцій з прав людини з усього світу GANHRI більше немає інституції держави-агресора.**

Після активної роботи протягом останніх двох років ми ізолювали РФ у всіх міжнародних мережах і платформах національних інституцій з прав людини і омбудсманів!

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК:

- **421 зустріч** з міжнародними партнерами та організаціями, зокрема з главами держав, Омбудсманами інших країн, представниками Ради Європи, ООН, МКЧХ, ОБСЄ.
- Здійснили **65 закордонних візитів**.
- У **6 країнах Європи** українці можуть звернутись до Представників Уповноваженого для отримання консультацій і допомоги із захистом їх прав і свобод: у Великій Британії, Іспанії, Люксембурзі, Польщі, Словаччині та Молдові.

Михайло Спасов

Представник Уповноваженого з міжнародного співробітництва та європейської інтеграції
spasov@ombudsman.gov.ua

РІВНОПРАВНІСТЬ І НЕДИСКРИМІНАЦІЯ – ОСНОВА ВІЛЬНОГО СУСПІЛЬСТВА

Офіс Омбудсмана у 2024 році взяв участь у 279 заходах та провів 42 форуми, круглі столи та інформаційні кампанії у сфері захисту прав представників національних меншин (спільнот) і корінних народів України.

#RussiasATerroristState

5 вересня презентували **Спеціальну доповідь щодо дотримання прав національних меншин (спільнот) та корінних народів в умовах збройної агресії РФ проти України**. Доповідь підготували за результатами моніторингових візитів і спільного дослідження Офісу Омбудсмана та Ради Європи.

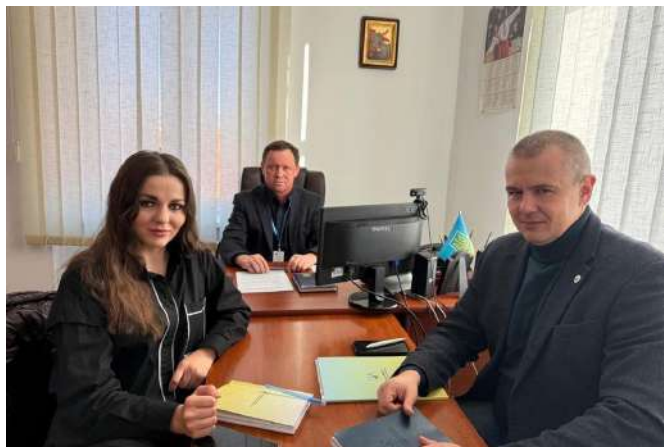
Забезпечення прав національних спільнот – це одна із семи рекомендацій Європейської комісії Україні

Один із результатів заходу – це направлення листа щодо ініціювання Указу Президента з відзначення Дня міжнаціональної злагоди в Україні. Як наслідок, **указом Президента України встановлено День міжнаціональної злагоди і культурного розмаїття, який щорічно відзначатимуть 21 травня.**

Дотримання рівних прав і свобод – необхідність для будь-якої демократичної держави. Наша інституція працює у цій сфері і має низку досягнень, зокрема:
■ Представник Уповноваженого Олександр Осіпов став постійним членом Зібрання корінних народів у межах Глобального Альянсу національних інституцій з прав людини (**GANHRI**);

- в межах пілотного проєкту **“Документування осіб з числа ромської національної меншини (спільноти) та напрацювання юридичних механізмів спрощення цієї процедури”** зібрано досьє на 302 особи з ромської національної меншини (спільноти), з яких 159 осіб вже документовано паспортами громадян України, із них 57 – вперше.

- у межах реалізації **Пілотного проєкту із надання невідкладних проміжних репарацій для постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з агресією Російської Федерації проти України**, перенаправили дані 21 особи для виплати їм невідкладних проміжних репарацій, 16 з яких уже отримали виплату.

Серед методів війни РФ та цілеспрямованого геноциду українського народу є **сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом**.

Україна документує ці злочини та залучає міжнародних експертів для розслідувань, що повинні допомогти притягнути винних до відповідальності.

Насильство ховається у тиші

Офіс Омбудсмана розробив спеціальну брошуру, яка містить важливу інформацію про домашнє насильство: як його розпізнати, які є його види та яку допомогу може отримати постраждала особа. Брошуру представили на Національному форумі **“Об'єднані проти насильства”**.

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- Поновили права **148** осіб.
- Здійснили **58** моніторингових візитів і безвиїзних перевірок.
- Відкрили **186** проваджень Уповноваженого.
- Надіслали **40** ініціативних листів з метою усунення порушень прав і свобод, виявлених під час моніторингу медіа та інших відкритих джерел інформації.
- Підготували пропозиції до **170** нормативно-правових актів як головні виконавці та до **190** на співвиконанні.

За ініціативою Омбудсмана України внесена низка змін до законодавства, зокрема:

- у Законі України № 3897-ІХ враховані зауваження та пропозиції щодо спрощення процедури набуття громадянства України іноземцями, які проходять військову службу за контрактом, а також членами їхніх сімей, отримання дозволу на імміграцію поза квотою для іноземців – членів сімей військовослужбовців, що загинули при виконанні службових обов'язків;
- врахована рекомендація Уповноваженого щодо необхідності посилення відповідальності за насильство за ознакою статі, запровадження адміністративної відповідальності за сексуальні домагання у Законі України № 3733-ІХ;
- внесені зміни до постанови Кабміну від 01.11.2024 № 1232, якими врегулювали питання захисту прав дітей, народжених на території Білорусі, один із батьків яких є громадянином України, на оформлення документів та отримання адмін-послуг в Україні.

Олександр Осіпов

Представник Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів
osipov@ombudsman.gov.ua

543 ВІДВІДУВАННЯ МІСЦЬ НЕСВОБОДИ У 2024 РОЦІ: ВИКОНУЄМО ФУНКЦІЇ НПМ

Офіс Омбудсмана здійснює постійні відвідування, які охоплюють всі регіони України, окрім тимчасово окупованих територій. До груп НПМ залучили минулого року **183 представників громадських організацій**.

За результатами відвідувань групи НПМ виявили системні порушення прав і свобод людини і громадянина в місцях несвободи, зокрема права на захист від катувань, жорстокого або такого, що принижують гідність, поводження чи покарання та інші.

При виявленні порушень ми вживаємо усі передбачені законодавством заходи, наслідком яких були, наприклад, **подання Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини:**

- **Міністерству охорони здоров'я України** щодо необхідності переглянути існуючу модель фінансового забезпечення застосування примусових заходів медичного характеру в спеціальних закладах з надання психіатричної допомоги;
- **Міністерству юстиції України** щодо необхідності поновлення права на охорону здоров'я засуджених та ув'язнених осіб, хворих на вірусний гепатит С;
- **Державній міграційній службі України** подання щодо неправомірного застосування заходів примусу до затриманих осіб.

З метою недопущення порушень прав людини надалі Уповноважений Верховної Ради України з прав людини **Дмитро Лубінець скерував низку подань, результатом розгляду яких стало прийняття нормативно-правових актів:**

- була ухвалена постанова Кабміну від 26.04.2024 № 467 “Про затвердження Порядку організації психіатричної допомоги у разі застосування судом запобіжних заходів до особи, стосовно якої передбачається застосування примусових заходів медичного характеру або вирішувалося питання про їх застосування”;
- спільно з правоохоронними органами були внесені зміни до наказу МОЗ України від 14 лютого 2012 року № 110 та затверджена форма первинної облікової документації “Довідка про фіксацію тілесних ушкоджень” та Інструкцію щодо заповнення форми первинної облікової документації “Довідка про фіксацію тілесних ушкоджень”.

Спільно з турецькою делегацією відвідали російських військовополонених в Україні

25 березня 2024 року **Головний омбудсман Турецької Республіки Шериф Малкоч прибув до Києва**, щоб здійснити моніторинговий візит разом з Уповноваженим ВР України з прав людини Дмитром Лубінцем у табір утримання російських військовополонених.

Перебуваючи в установі, Шериф Малкоч пересвідчився, що росіян утримують відповідно до норм Женевської конвенції про поводження з військовополоненими.

У таборі затверджений розпорядок дня. Він передбачає восьмигодинний сон військовополонених, поіменні перевірки, триразове харчування, працю, релігійну, інтелектуальну та фізичну діяльність.

Аналогічний візит pana Малкоча мав би відбутися і на території РФ задля перевірки дотримання Росією Конвенцій щодо українських військовополонених, однак російська сторона досі його не організувала.

#RussiasATerroristState

Команда НПМ не припиняє роботу задля захисту прав людини у місцях несвободи

За участю представників громадськості провели **3 круглі столи** щодо проблемних питань додержання прав людини в місцях несвободи та шляхи їх розв'язання.

За 2024 рік були запроваджені **3 пілотні проєкти**, які є важливими кроками для розвитку громадського моніторингу та захисту прав людини в місцях несвободи:

1. “Регіональні групи національного превентивного механізму” щодо самостійних повторних відвідувань місць несвободи соціальної сфери представниками громадських організацій;
2. “Організація взаємодії Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини зі спостережними комісіями обласних та районних державних (військових) адміністрацій”;
3. “Систематичний моніторинг додержання прав людини в державній установі “Київський слідчий ізолятор”, який спрямований для моніторингу дотримання прав людини в державній установі “Київський слідчий ізолятор”.

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- **543 відвідування** місць несвободи.
- **4 засідання Консультативної ради** з питань реалізації НПМ при Уповноваженому Верховної Ради України з прав людини.
- Склали **5 протоколів про адміністративні правопорушення**: 3 особи притягнуті судом до адміністративної відповідальності за ст. 188-40 КУпАП.
- Направили **70 подань** Уповноваженого до центральних органів виконавчої влади та правоохоронних органів щодо усунення виявлених порушень прав людини.
- За результатами розгляду подань **27 службових осіб притягнули до дисциплінарної відповідальності**.
- 3 ініціативи Уповноваженого внесли відомості до ЄРДР та розпочали **19 кримінальних проваджень**.
- Ініціювали проведення **31 службового розслідування** за фактами самогубства, отримання тілесних ушкоджень, смерті засуджених, які були залишені поза увагою керівництвом установ.
- За результатами службових розслідувань **21 службова особа притягнута до дисциплінарної відповідальності**.

Віталій Нікулін

Представник Уповноваженого з прав людини в місцях несвободи
[nikulin@ombudsman.gov.ua](mailto:nikulini@ombudsman.gov.ua)

ЗАХИСТ ІНФОРМАЦІЙНИХ ПРАВ – ЦЕ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ

Поновили права понад 24 тисячам осіб

Незаконне поширення персональних даних є серйозною загрозою для безпеки громадян, оскільки може призвести до використання їхніх даних шахраями.

Одним із прикладів такого порушення є випадок, який виявив Уповноважений ВР України з прав людини Дмитро Лубінець у жовтні 2024 року. **На офіційних вебсайтах декількох водопостачальних підприємств України була оприлюднена інформація про заборгованість за житлово-комунальні послуги, що містила персональні дані боржників.**

Така публікація відкриває можливості для шахрайських дій. Завдяки вимогам Уповноваженого видалити оприлюднені дані, були поновлені права понад 24 тисяч осіб.

Вперше в Україні презентували рекомендації із права на приватність при розробці штучного інтелекту

У співпраці з Міністерством цифрової трансформації України та проектом EU4DigitalUA Офіс Омбудсмана розробив рекомендації з дотримання прав людини та обробки персональних даних у сфері штучного інтелекту.

Документ містить зрозумілі та практичні поради для компаній та державних установ. Інструкція допоможе уникнути порушень прав людини.

Рекомендації описують:

- як штучний інтелект впливає на права людини;
- підходи до регулювання цього впливу у ЄС та США;
- в який спосіб компанії можуть етично працювати з даними при розробці систем на базі ШІ;
- як управляти штучним інтелектом відповідно до законодавства.

Методичний матеріал **“Права людини в епоху штучного інтелекту: виклики та правове регулювання”**

Право на доступ до інформації – критичний фактор довіри між державою та громадянами

#RussiasATerroristState

10 жовтня відбулася міжнародна конференція “Баланс доступу до інформації та національної безпеки – уроки України під час збройних конфліктів”, яку організував Офіс Омбудсмана спільно з ПРООН в Україні та МЗС Данії. Дмитро Лубінець зазначив, що під час війни держоргани змушені запроваджувати певні обмеження доступу до інформації задля захисту нацбезпеки. Проте важливо, щоб такі обмеження не були надмірними.

За підтримки ПРООН в Україні Офіс Омбудсмана вже третій рік проводить всеукраїнський моніторинг щодо дотримання права на доступ до інформації в умовах воєнного стану. Результати засвідчують незначний, однак стабільний прогрес у забезпеченні інформаційних прав. **У 2024 році на 26% покращилася ситуація з оприлюдненням розпорядниками на офіційних вебсайтах суспільно-необхідної інформації.**

За результатами конференції прийняли **Київську декларацію про баланс доступу до інформації та національної безпеки під час збройних конфліктів.**

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- Поновили **644** права.
- Відкрили **1 334** провадження Уповноваженого.
- Провели **103** перевірки з питань додержання захисту персональних даних.
- За результатами перевірок видали **85** приписів, які є обов'язкові для виконання.
- Провели **36** безвиїзних перевірок на дотримання центральними органами державної влади прав людини на звернення та доступ до публічної інформації в умовах воєнного стану.
- Розглянули **806** проєктів нормативно-правових актів, до **105** з них надали зауваження та пропозиції.
- Склали **15** протоколів про адміністративні правопорушення.
- Провели **14** тренінгів для розпорядників інформації щодо особливостей доступу до публічної інформації в умовах воєнного стану.
- Провели **41** просвітницький захід.

Юлія Деркаченко

Представник Уповноваженого з інформаційних прав
derkachenko@ombudsman.gov.ua

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВНІС 2 КОНСТИТУЦІЙНІ ПОДАННЯ ДО КОНСТИТУЦІЙНОГО СУДУ УКРАЇНИ

У 2024 році Омбудсман України Дмитро Лубінець вносив **2 конституційні подання до Конституційного Суду України.**

- **Перше** – щодо конституційності положень про надання та використання відпусток під час воєнного стану.
- **Друге** конституційне провадження було про визнання таким, що не відповідає Конституції України, положення ч. 2 ст. 8 Закону України “Про Державний бюджет України на 2024 рік” від 09.11.2023 № 3460-ІХ, яка визначає розмір мінімальної заробітної плати, який застосовується як розрахункова величина для обчислення виплат за рішеннями суду, на рівні 1600 гривень.

В обох випадках Конституційний Суд України перейшов до закритої частини пленарного засідання для ухвалення рішення.

425,5 тисяч грн неправомірно відрахованих коштів повернули 40 засудженим за реагування Уповноваженого

За результатами розгляду подання Уповноваженого щодо неправомірності відрахувань витрат на утримання за надані житлово-комунальні та побутові послуги з соціальної допомоги засудженим до позбавлення волі та довічного позбавлення волі, яку вони отримують як особи, які не мають право на пенсію, Мін'юст України поновив права таких осіб на отримання соціальної допомоги у повному обсязі.

У квітні 2024 року Омбудсман України звернувся до Генпрокурора України щодо перевірки додержання вимог законодавства щодо заміни арешту на інші види кримінальних покарань у зв'язку з набранням чинності Закону України № 3342-IX, згідно з яким пробаційний нагляд замінив такий вид покарання, як арешт (крім кримінальних правопорушень, вчинених військово-службовцями).

За результатами проведених прокурорами перевірок з місць тримання затриманих або попереднього ув'язнення звільнили 4 незаконно утримуваних осіб.

ОСНОВНІ ЦИФРИ РОБОТИ ЗА 2024 РІК

- Відкрили **163 провадження** Уповноваженого, з яких **129** завершені, **34** тривають.
- Поновили права **372 осіб**.
- Опрацювали **617 проєктів нормативно-правових актів** та **190** у співвиконанні.
- Провели **127 моніторингових спостережень** за додержанням процесуальних прав учасників судового провадження у кримінальному провадженні, цивільному та адміністративному процесах.
- Внесли **15 подань** Уповноваженого.
- Внесли **2 конституційні подання** Уповноваженого.
- Підготували **5 висновків за конституційними скаргами та конституційним поданням**, що перебувають на розгляді у Конституційному Суді України.
- Склали **2 адміністративні протоколи**.
- Правоохоронні органи за результатами ініційованих Уповноваженим Верховної Ради України з прав людини перевірок та вжитих заходів за **78 фактами внесена інформація до ЄДР**.
- Внесли **83 вказівки** щодо усунення порушень прав людини в місцях несвободи за результатами ініційованих Уповноваженим перевірок.
- Підготували **22 рекомендації** до Парламенту та Уряду країни **із пропозиціями щодо необхідності розроблення нормативно-правових актів або внесення змін** до чинних актів законодавства України з метою дотримання процесуальних прав людини і громадянина.

★ Андрій Овсієнко

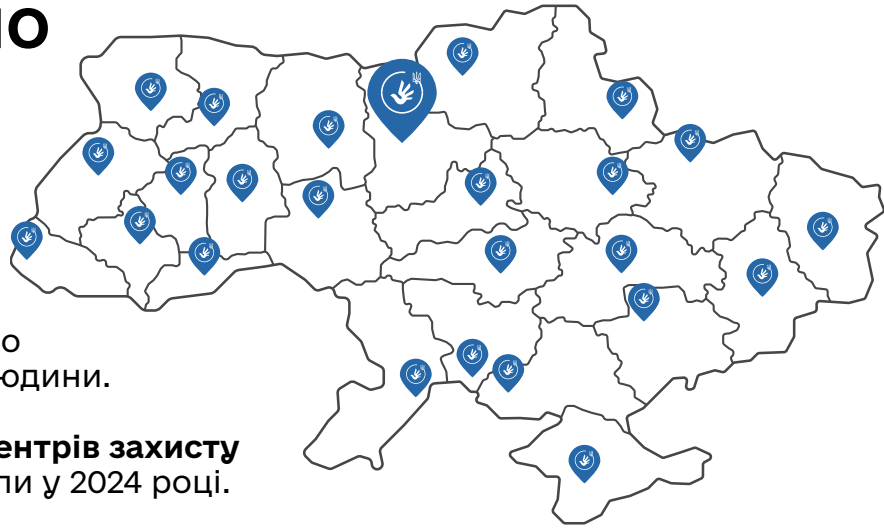
Представник Уповноваженого в системі судоустрою з права на справедливе правосуддя та представництва в Конституційному Суді України

ovsienko@ombudsman.gov.ua

РОЗШИРЮЄМО РЕГІОНАЛЬНУ ПРИСУТНІСТЬ

Один із пріоритетів Офісу Омбудсмана – розширення регіональної присутності. Це дозволить ефективно та швидко реагувати на порушення прав людини.

Наразі в Україні функціонує **6 Центрів захисту прав людини**, три з яких відкрили у 2024 році.

Кожен центр побудований з урахуванням принципів інклюзивності. Громадяни можуть легко потрапити до будівлі й отримати допомогу з різних питань. У Центрах облаштовані робочі місця працівників регіонального Представництва й експертів координаторів проєктів, конференційні зали, дитячі простори та зала для наради. Приміщення також є майданчиками для роботи і проведення заходів для представників громадськості.

Центри захисту прав людини відкриті у 2024 році

■ Івано-Франківськ

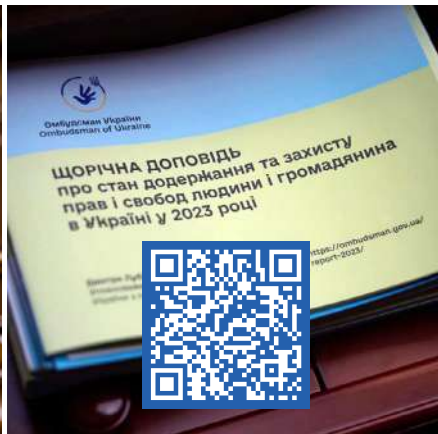
■ Чернівці

■ Мета на 2025 рік – відкрити нові центри, аби всі українці без бар'єрів могли звернутися до Офісу Омбудсмана.

■ ДОДЕРЖАННЯ ТА ЗАХИСТ ПРАВ ЛЮДИНИ У 2023 РОЦІ – У 2024 РОЦІ УПОВНОВАЖЕНИЙ ПРЕЗЕНТУВАВ ЩОРІЧНУ ДОПОВІДЬ

Щорічна доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2023 році

У 2023 році уперше з 2011 року Омбудсман України Дмитро Лубінець представив на голосування в Парламенті Щорічну доповідь. У 2024 році Уповноважений представив на голосування у Верховній Раді України вже другу доповідь за його каденції.

За неї проголосували 259 народних депутатів. Проект Постанови про щорічну доповідь Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини про стан додержання та захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні у 2023 році – ухвалили в цілому.

Уповноважений висловив вдячність народним депутатам за підтримку цього документа. Це – історичні кроки для нашої інституції та всієї країни. Адже саме такі документи показують міжнародній спільноті основні виклики у захисті прав людини та нашу роботу в цьому напрямку, а також наближає нас до вступу в ЄС.

РІЗДВО ПІД ЧАС ВІЙНИ: ЯК ЗАКІНЧИВСЯ РІК?

Третє Різдво українці провели в умовах повномасштабного російського вторгнення, одинадцяте — в умовах російсько-української війни.

Наприкінці року Омбудсман України Дмитро Лубінець відвідав Покровськ на сході країни. Саме тут розташована “головна” ялинка України, яка стала символом стійкості українців. Російські окупанти, порушуючи норми міжнародного гуманітарного права, регулярно обстрілюють місто. Внаслідок цих атак гинуть мирні жителі, а 70% житлових будинків зазнали пошкоджень або були зруйновані. Воєнні злочинці мають понести відповідальність за свої дії.

Фото: Oleksandr Gusev

Напередодні Різдва Росія здійснила чергову ракетну атаку на Київ. На жаль, **1 людина загинула, 13 постраждали.**

У Києві відбулася Різдвяна хода, як свідчення незламності традицій навіть у найтемніші часи.

Фото: Нік Тумченко

Фото: Serhij Nuzhnenko, Радіо Свобода

Учасники проходять біля прапорців, які люди залишають у пам'ять про загиблих захисників і захисниць України.

Фото: Максим Білоусов

Фото: Юрій Мате

Люди продовжують плекати давні звичаї, в яких знаходять наснагу для боротьби.

#RussiaIsATerroristState

ДИВА НЕ ТРАПЛЯЮТЬСЯ, А ТВОРЯТЬСЯ ЛЮДЬМИ.

ЛЮДИ – ЦЕ НАЙЦІННІШЕ!

Росія масштабно порушує права людини в Україні!

3 981

осіб, звільнених з російського полону

з НИХ →

171

цивільний

≈ 63 000

осіб, зниклих безвісти за особливих обставин

*Дані з Реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин

12 456

вбитих мирних жителів

28 382

поранених мирних жителів

*За інформацією Моніторингової місії ООН з прав людини в Україні

596

загиблих дітей

*За даними інформаційної платформи «Діти Війни»

1 740

поранених дітей

2 012

зниклих дітей

19 546

дітей, депортованих до РФ, та/або примусово переміщених на ТОТ

1 183

дітей Україна повернула (в тому числі з ТОТ)

з НИХ →

388

депортованих дітей, за даними інформаційної платформи «Діти Війни»

4.7
млн

осіб стали ВПО

6.5
млн

осіб отримали прихисток за кордоном

Випуск №1, 2025

ОБСТРИЛИ ЦИВІЛЬНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ

РФ руйнує житлові будинки, заклади освіти та медицини

3 798

зруйнованих і пошкоджених закладів освіти

*За даними сайту saveschools.in.ua

з НИХ →

1 313

зруйнованих і пошкоджених дитсадків

1 938

зруйнованих і пошкоджених об'єктів закладів охорони здоров'я

з НИХ →

428

лікарні

352

амбулаторії

630

зруйнованих релігійних споруд

2 156

зруйнованих об'єктів культури

≈ 250 000

зруйнованих або пошкоджених будинків

≈ 139 тисяч кв. км

території України вважаються потенційно замінованими

*Дані станом на початок січня 2025 року

Омбудсман України Ombudsman of Ukraine

Російська Федерація та всі злочинці, яких вона направила в Україну, понесуть найсуворішу відповідальність за зло, яке вони вчинили.

Україна ретельно документує кожен злочин і кожну жорстокість.
Усі винні, безсумнівно, будуть покарані.

Ми ніколи не забудемо і не пробачимо. Як і світ.

#StandWithUkraine

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Уповноважений Верховної Ради України
з прав людини

✉ lubinets@ombudsman.gov.ua

Гаряча лінія Уповноваженого Верховної Ради
України з прав людини: 0 800 50 17 20
електронна пошта: hotline@ombudsman.gov.ua

